

ВІДГУК

офіційного опонента кандидат педагогічних наук, доцента,
доцента кафедри фізичного виховання та спортивного вдосконалення
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

БОЙЧЕНКА Артема Васильовича

на дисертаційну роботу **ЙОПИ Тетяни Володимирівни** на тему:
**«Формування готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту
до застосування здоров'язбережувальних технологій у професійній
діяльності»**, представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Актуальність дисертаційної роботи. Актуальність теми дисертаційної роботи «Формування готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності» зумовлена сучасними суспільними, освітніми та професійними викликами, пов'язаними з необхідністю збереження, зміцнення й відновлення здоров'я населення України. Поширення хронічних неінфекційних захворювань, недостатній рівень рухової активності різних верств населення, наслідки тривалого психоемоційного напруження, воєнних дій та соціально-економічної нестабільності актуалізують потребу в підготовці фахівців, здатних ефективно використовувати здоров'язбережувальні технології у професійній діяльності. За таких умов особливого значення набуває професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту, діяльність яких безпосередньо пов'язана зі збереженням і зміцненням здоров'я людини, організацією рухової активності, фізичним вихованням, спортивною підготовкою, фітнесом, оздоровчою діяльністю та формуванням культури здорового способу життя. Від рівня сформованості їхньої готовності до застосування здоров'язбережувальних технологій значною мірою залежить якість професійної діяльності, безпека фізичних навантажень, ефективність оздоровчих програм та здатність урахувувати індивідуальні потреби різних категорій населення.

Водночас аналіз теорії та практики професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту свідчить, що рівень сформованості їхньої готовності до застосування здоров'язбережувальних технологій не завжди повною мірою відповідає сучасним вимогам професійного стандарту, потребам роботодавців і суспільним очікуванням. Традиційні підходи до організації освітнього процесу не завжди забезпечують належний рівень інтеграції теоретичних знань із практичною діяльністю, формування стійкої мотивації до здоров'язбережувальної діяльності, розвиток умінь проєктувати й реалізовувати оздоровчі програми, добирати безпечні та ефективні засоби фізичного виховання і спортивної підготовки.

Особливої актуальності порушена проблема набуває у зв'язку з розширенням сфери професійної діяльності фахівців з фізичної культури і спорту. Сучасний фахівець має бути готовим працювати з дітьми, молоддю, дорослими, людьми старшого віку, особами з інвалідністю, ветеранами, внутрішньо переміщеними особами та іншими категоріями населення. Це вимагає володіння сучасними методами оцінювання стану здоров'я, індивідуалізації фізичних навантажень, проєктування безпечних оздоровчих програм, використання цифрових технологій, здійснення професійної діяльності на засадах здоров'язбереження, етичності та відповідальності.

Отже, соціальна значущість проблеми, потреба вдосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту відповідно до сучасних вимог, а також недостатня розробленість окремих аспектів формування їхньої готовності до застосування здоров'язбережувальних технологій підтверджують актуальність і своєчасність обраної теми дисертаційного дослідження.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до теми науково-дослідної роботи кафедри фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» «Теорія і технології здоров'язбереження» (державний реєстраційний номер 0117U003246).

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше теоретично обґрунтовано й розроблено організаційно-педагогічну модель формування готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності. Запропонована модель характеризується системністю, цілісністю, логічною завершеністю та практичною орієнтованістю. Її структура включає взаємопов'язані блоки, які забезпечують послідовність і комплексність формування досліджуваної готовності. Модель побудована на засадах особистісно орієнтованого, компетентнісного, системного, діяльнісного та міждисциплінарного підходів, що відповідає сучасним тенденціям розвитку педагогічної науки і професійної освіти. Змістовим ядром запропонованої моделі є педагогічні умови: застосування інтерактивних методів навчання; забезпечення міждисциплінарного підходу до вивчення здоров'язбережувальних технологій; організація практикоорієнтованої підготовки; формування мотиваційно-ціннісного ставлення до здоров'я та здорового способу життя. Реалізація визначених педагогічних умов спрямована на цілісне формування мотиваційно-ціннісного, знаннєво-аналітичного, операційно-діяльнісного та рефлексивно-оцінювального компонентів готовності майбутніх фахівців.

До важливих результатів дослідження належить визначення критеріїв, показників і рівнів сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій. Авторкою схарактеризовано високий, середній та низький рівні сформованості

досліджуваної готовності, що забезпечило об'єктивність оцінювання результатів педагогічного експерименту та створило можливості для подальшого використання розробленого діагностичного інструментарію в освітній практиці й наукових дослідженнях.

Подальшого розвитку в дисертації набули зміст, форми, методи та засоби професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту. Авторкою обґрунтовано доцільність застосування лекцій, практичних і семінарських занять, тренінгів, майстер-класів, кейсів, проєктної діяльності, різних видів практики, самостійної роботи та науково-дослідної діяльності.

Використані методи охоплюють загальнодидактичні, активні й інтерактивні, практикоорієнтовані, рефлексивні методи та інформаційно-комунікаційні технології. Таке поєднання забезпечує активізацію пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти, формування в них професійної мотивації, розвиток аналітичного і рефлексивного мислення, практичних умінь та відповідального ставлення до здоров'язбережувальної діяльності.

Практичне значення результатів дослідження. Значною перевагою дисертаційної роботи є її виражена практична спрямованість. Практична цінність дослідження полягає у створенні навчально-методичного забезпечення професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту, розробленні методичних рекомендацій, навчально-методичних матеріалів, удосконаленні змісту освітніх компонентів та впровадженні організаційно-педагогічної моделі в освітній процес закладів вищої освіти. Особливої уваги заслуговує розроблення навчальної дисципліни «Сучасні здоров'язбережувальні технології», робочої програми, конспекту лекцій і методичних рекомендацій. Представлені матеріали можуть бути використані під час підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю А7 «Фізична культура і спорт», удосконалення освітньо-професійних програм, навчальних планів, силабусів, навчальних посібників і методичного забезпечення.

Результати дослідження можуть бути використані також при підготовці фахівців суміжних спеціальностей, діяльність яких пов'язана з фізичним вихованням, спортивною підготовкою, оздоровчим фітнесом, адаптивною фізичною культурою, фізкультурно-оздоровчою діяльністю та збереженням здоров'я різних категорій населення. Запропоновані авторкою рекомендації мають практичну цінність для викладачів закладів вищої освіти, педагогічних працівників, тренерів, фахівців з фізичної культури і спорту, організаторів оздоровчої діяльності та можуть використовуватися в системі підвищення кваліфікації.

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій. Ознайомлення зі змістом дисертаційної роботи дає підстави стверджувати, що сформульовані авторкою наукові положення, висновки та рекомендації є належним чином обґрунтованими. Дисертаційне дослідження вирізняється логічністю побудови, методологічною цілісністю,

послідовністю викладу матеріалу та практичною спрямованістю. Позитивної оцінки заслуговує ґрунтовний аналіз наукових джерел, який засвідчує обізнаність авторки із сучасними тенденціями розвитку педагогічної науки, професійної освіти, фізичної культури і спорту та здоров'язбереження. Узагальнення результатів досліджень українських і зарубіжних учених дало змогу систематизувати наявні наукові підходи, визначити недостатньо досліджені аспекти проблеми та обґрунтувати напрями її подальшого наукового осмислення.

Авторкою не лише узагальнено наукові позиції, а й здійснено їх критичний аналіз, виявлено наявні суперечності, визначено теоретичні та практичні передумови формування готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій. Це забезпечило логічний перехід від аналізу теоретичних засад до розроблення авторської організаційно-педагогічної моделі.

Вагомим результатом дослідження є уточнення понятійно-категоріального апарату. У роботі розкрито сутність понять «готовність», «готовність до професійної діяльності», «здоров'язбережувальні технології», «готовність до застосування здоров'язбережувальних технологій». Запропоноване авторкою визначення готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій як інтегративного особистісного утворення, що поєднує мотиваційно-ціннісні орієнтації, професійні знання, практичні вміння, рефлексивні здібності та готовність до професійного саморозвитку, є науково обґрунтованим, змістовно цілісним і таким, що відповідає сучасним вимогам професійної освіти.

На особливу увагу заслуговує проведений аналіз українського та зарубіжного досвіду професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій. Авторкою переконливо доведено, що сучасна система підготовки фахівців повинна бути спрямована не лише на формування професійних компетентностей, а й на розвиток відповідального ставлення до власного здоров'я і здоров'я інших людей, здатності використовувати сучасні здоров'язбережувальні технології в різних напрямках професійної діяльності. Висновки, зроблені на основі теоретичного аналізу, мають не лише наукове, а й практичне значення для модернізації освітнього процесу в закладах вищої освіти.

Особливої уваги заслуговують результати формувального етапу експерименту, під час якого реалізовано комплекс педагогічних умов, спрямованих на розвиток професійної мотивації здобувачів вищої освіти, поглиблення й систематизацію їхніх знань, удосконалення практичних умінь і навичок, розвиток рефлексивного мислення та здатності використовувати сучасні здоров'язбережувальні технології в майбутній професійній діяльності. Важливо, що в процесі експериментальної роботи авторкою використано

сучасні інтерактивні, активні та компетентісно орієнтовані методи навчання. Їх застосування сприяло активізації пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти, посиленню практичної спрямованості навчання, розвитку самостійності, відповідальності та здатності приймати професійно обґрунтовані рішення. Достовірність отриманих результатів забезпечується використанням комплексу взаємопов'язаних теоретичних, емпіричних і статистичних методів дослідження, достатньою кількістю експериментального матеріалу, поетапністю організації педагогічного експерименту, зіставленням результатів контрольної та експериментальної груп і належною математично-статистичною обробкою одержаних даних.

Результати формувального етапу засвідчили позитивну динаміку сформованості всіх компонентів готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій. Упровадження організаційно-педагогічної моделі забезпечило підвищення рівня професійної мотивації, поглиблення знань, удосконалення практичних умінь, розвиток здатності до самооцінювання та професійної рефлексії. Це підтверджує ефективність запропонованої моделі й доцільність її використання в освітньому процесі закладів вищої освіти.

Характеристика основних положень роботи. Структура дисертації відповідає логіці наукового дослідження, його меті та поставленим завданням. Матеріал викладено послідовно, логічно й аргументовано. Кожен розділ має відповідне змістове навантаження, а сформульовані висновки відображають основні результати проведеної роботи.

У вступі обґрунтовано актуальність теми, розкрито зв'язок дослідження з науковими програмами і темами, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження, представлено наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, наведено відомості про їх апробацію і впровадження.

У теоретичній частині роботи здійснено аналіз стану розробленості проблеми формування готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій. Розкрито сутність основних понять, проаналізовано український і зарубіжний досвід, визначено сучасні вимоги до професійної підготовки майбутніх фахівців.

Авторкою обґрунтовано структуру готовності, яка охоплює мотиваційно-ціннісний, знаннево-аналітичний, операційно-діяльнісний і рефлексивно-оцінювальний компоненти. Для кожного компонента визначено відповідні критерії та показники, що забезпечило комплексність діагностування досліджуваного утворення. У методичній частині представлено організацію дослідження, охарактеризовано його етапи, контингент учасників, використані методи та діагностичний інструментарій. Обрані методи відповідають меті та завданням роботи й забезпечують достатню достовірність отриманих результатів.

Особливе місце посідає обґрунтування організаційно-педагогічної моделі формування готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій. Визначено її мету, методологічні підходи, принципи, педагогічні умови, зміст, форми, методи, засоби, етапи реалізації та прогнозований результат. Модель реалізується послідовно на теоретичному, практичному та рефлексивному етапах. Така етапність забезпечує перехід від формування базових уявлень і професійної мотивації до практичного застосування здоров'язбережувальних технологій та усвідомленого оцінювання результатів власної діяльності.

Експериментальна частина дисертації містить аналіз вихідного стану сформованості готовності, опис процесу впровадження авторської моделі та оцінювання її ефективності. Представлені кількісні та якісні результати підтверджують досягнення поставленої мети та розв'язання визначених завдань. Дисертація написана сучасною українською мовою, науковим стилем, із коректним використанням професійної термінології. Матеріал викладено послідовно та аргументовано. Наведені наукові положення й результати інших дослідників супроводжуються відповідними посиланнями. В анотації адекватно відображено основний зміст дисертації.

Повнота відображення результатів дослідження в опублікованих авторкою наукових працях. Основні наукові положення, теоретичні узагальнення та результати експериментальної роботи достатньо повно відображено в опублікованих наукових працях здобувачки. Зміст публікацій відповідає основним положенням дисертації, розкриває її наукову новизну, теоретичні засади, особливості розроблення й упровадження організаційно-педагогічної моделі та результати перевірки її ефективності.

Результати дисертаційного дослідження пройшли належну апробацію під час науково-практичних конференцій, семінарів та інших наукових заходів, а також були оприлюднені у відповідних наукових публікаціях. Матеріали дослідження впроваджено в освітню, виховну та фізкультурно-оздоровчу діяльність закладів вищої освіти, що підтверджує практичну значущість отриманих результатів і можливість їх використання в реальному освітньому процесі.

Дотримання принципів академічної доброчесності. Наведені в дисертації наукові положення й результати інших дослідників супроводжуються відповідними посиланнями, а виклад матеріалу засвідчує коректне використання професійної термінології та наукових джерел.

Аналіз змісту дисертаційної роботи та наукових публікацій дає підстави констатувати дотримання здобувачкою принципів академічної доброчесності. Запозичені наукові положення, поняття й результати інших авторів використано коректно та супроводжено відповідними посиланнями. Ознак привласнення чужих ідей або результатів досліджень у роботі не виявлено.

Особистий внесок здобувачки полягає у визначенні наукового задуму, проведенні теоретичного аналізу проблеми, розробленні організаційно-педагогічної моделі, обґрунтуванні педагогічних умов, створенні навчально-методичного забезпечення, організації та проведенні педагогічного експерименту, статистичній обробці й узагальненні отриманих результатів. Вивчення наукового доробку Тетяни Володимирівни Йопи засвідчує її здатність до критичного аналізу наукової літератури, систематизації та інтерпретації інформації, самостійного проведення педагогічного дослідження, формулювання обґрунтованих висновків і визначення перспектив подальшого наукового пошуку.

Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи. Позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Йопи Тетяни Володимирівни, вважаю за доцільне висловити окремі зауваження та побажання, які мають переважно рекомендаційний і дискусійний характер.

1. У дисертаційній роботі ґрунтовно розкрито зміст педагогічних умов формування готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій. Разом із тим доцільно було б дещо ширше представити особливості реалізації визначених педагогічних умов на різних етапах навчання здобувачів вищої освіти. Зокрема, додаткового пояснення потребує питання, яким чином зміст, форми та методи підготовки можуть змінюватися залежно від курсу навчання. Така конкретизація могла б посилити практичну спрямованість запропонованої моделі та полегшити її адаптацію до різних освітніх програм.

2. Схвальної оцінки заслуговує розроблена авторкою система критеріїв, показників і рівнів сформованості готовності майбутніх фахівців. Проте, доцільно було б конкретизувати періодичність проведення діагностування, можливості застосування окремих методик для поточного контролю та способи врахування отриманих результатів під час коригування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів.

3. Значною перевагою дослідження є розроблення навчально-методичного забезпечення, зокрема дисципліни «Сучасні здоров'язбережувальні технології». Проте, певного уточнення потребують особливості використання розробленого забезпечення у підготовці майбутніх тренерів, фахівців з фітнесу, фізкультурно-оздоровчої діяльності та адаптивної фізичної культури.

4. Авторкою обґрунтовано доцільність застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі формування досліджуваної готовності. Разом із тим у роботі можна було б дещо докладніше представити конкретні цифрові засоби, освітні платформи та електронні ресурси, які доцільно використовувати для моделювання професійних ситуацій, оцінювання стану здоров'я, планування фізичних навантажень і здійснення самоконтролю.

Водночас висловлені зауваження мають переважно рекомендаційний і дискусійний характер, не знижують загальної високої оцінки дисертаційного дослідження.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.
Дисертаційна робота Йопи Тетяни Володимирівни на тему «Формування готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності» є самостійним, цілісним і завершеним науковим дослідженням, у якому розв'язано актуальне наукове завдання, що має важливе значення для теорії та методики професійної освіти. Робота характеризується високим рівнем наукової аргументованості, логічністю викладу матеріалу, методологічною цілісністю, достовірністю отриманих результатів та їх практичною значущістю. Сформульовані наукові положення і висновки є обґрунтованими, відповідають меті й завданням дослідження та достатньо повно представлені в наукових працях здобувачки.

Дисертація Йопи Тетяни Володимирівни відповідає спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) та пп. 6, 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 341 від 21.03.2022 та згідно з Постановою КМУ № 503 від 19.05.2023), може бути рекомендована до офіційного захисту у разовій спеціалізованій вченій раді, а її авторка, Йопан Тетяна Володимирівна, заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри фізичного виховання
та спортивного вдосконалення
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

Артем БОЙЧЕНКО

Підпис	<i>Артем Бойченко</i>
Засвідчую	<i>Світлана</i>
Начальник відділу кадрів	
« 10 »	20 26 рік